

statu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 b) tr. z., pokud se týče spoluviny na něm, učiniv tak vzhledem k tomu, že se A. S. vůči M. P. vydával za »tajného«. Důvod, proč v případech § 199 b) tr. z. lstivé jednání tam uvedené je zločinem bez ohledu na výši skutečné nebo pachatelem zamýšlené škody, tkví v k l a m n ě m u p l a t ň o v á n í ú ř e d n í a u t o r i t y vůči podváděnému k tomu cíli, aby, takto oklamán, vyhověl domnělé vůli vrchnosti (srov. v témže smyslu rozh. čís. 3322 víd. úř. sb., dále Altmann-Jacob, Kommentar, 1928, str. 568/569; Finger, Strafrecht, 1914, II., str. 630). O tom však vzhledem k tomu, co nalézací soud po skutkové stránce zjistil, nemůže býti řeči v souzeném případě, neboť podle zjištěného děje nepoužili obžalovaní nepravdivého tvrzení, že S. je »tajným«, k tomu, aby proti M. P. uplatňovali úřední autoritu »tajného« (detektiva) a tím ji přiměli k určitému jednání, nýbrž učinili tak jen k tomu cíli, by M. P. spíše uvěřila, že S. může něco podniknouti ve prospěch jejího manžela. Poněvadž toto jednání podle toho, co uvedeno, nenaplnňuje skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 b) tr. z., skutečná škoda M. P. způsobená, jak bylo zjištěno, činila 600 Kč a z rozsudkových zjištění neplyne, že obžalovaní zamýšleli způsobiti větší škodu, nanejvýš 2.000 Kč (§ 200 tr. z.), jde vpravdě jen o přestupek podvodu podle § 461 (§ 197) tr. z. Bylo proto zmateční stížnosti obžalované E. G. jen potud vyhověti, napadený rozsudek v dotčené části výroku o vině zrušiti jako zmatečný a stěžovatelku uznati vinnou tímto přestupkem, ovšem jako spolupachatelku, poněvadž se podle zjištěného stavu věci přímo zúčastnila záměrného jednání směřujícího k oklamání a poškození M. P.

Čís. 5733.

Napodobení nebo falšování veřejné listiny.

Rozdíl mezi zločinem podle § 199, lit. d) a přestupkem podle § 320, lit. f) tr. zák.

Pokus oklamání prostředky nezpůsobilými.

(Rozh. ze dne 29. října 1936, Zm I 1019/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Čes. Lípě ze dne 22. května 1936, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 320, lit. f) tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující číselně důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 10 § 281 tr. ř., jest přiznati oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný vepsal do cestovního pasu H. T., vystaveného s platností pro Rakousko a Jugoslavií, na žádost tohoto

majitele pasu slova »Německo-Deutschland« a že se T. vykázal tímto pasem na své cestě do Německa pohraniční stráž. Na kvalifikaci tohoto skutku jako zločinu podle §§ 197, 199 d) tr. z. u obžalovaného prvý soud neuznal a shledal v něm jen skutkovou podstatu přestupku podle § 320 f) tr. zák., zjistiv, že falšování bylo provedeno nedokonalě, že totiž slova »Německo-Deutschland« byla vepsána jiným inkoustem, než jsou vyplněny ostatní údaje pasu psané inkoustem, že chybí označení země, obžalovaným připsané, též v jazyku francouzském, v němž jsou uvedeny ostatní dvě země, pro které byl pas platně vystaven a že ve slově, jehož připsáním byl pas zfalšován, je pravopisná chyba, totiž slovo Deutschland je napsáno »Deuschland«. Z těchto zjištěných vad, jež vykazoval zfalšovaný obsah pasu, usuzuje nalézací soud, že falšování bylo tak »nešikovné«, že je musel každý úřad na první pohled poznati, a vyloučil proto skutkovou podstatu zločinu podvodu, ježto podvodný úmysl pachatelův nemohl tudíž (t. j. pro tuto seznatelnost) býti uskutečněn, nemohla tudíž vzniknouti žádná škoda a padělání nebylo vůbec s to, aby uvedlo někoho v omyl.

Tomuto odůvodnění vytýká stížnost právem vadnost s hlediska právního. I když rozsudek uvádí, že zde nebyla možnost škody (a že proto nelze mluvit ani o úmyslu podvodném), vylučuje obsahem svého odůvodnění skutkovou podstatu souzeného zločinu pro nezpůsobilost použitého prostředku k uvedení v omyl, případně jen pro tuto nezpůsobilost vylučuje i možnost škody.

Způsobilost napodobené nebo falšované veřejné listiny k oklamání (možnost uvést v omyl) je stejně tak jako úmysl oklamati společným pojmovým znakem skutkových podstat zločinu podle § 199 d) i přestupku podle § 320 f) tr. z., takže kde není této možnosti a tohoto úmyslu, je při správném použití zákona vyloučeno i odsouzení pro přestupek posléze uvedený. Rozdíl mezi oběma podstatami spočívá jediné v tom, že k naplnění prvé jest potřebí možnosti škody a poškozovacího úmyslu (jenž spolu s úmyslem uvést v omyl tvoří úmysl podvodný), kteréžto náležitosti jsou ovšem vyloučeny, není-li způsobilého prostředku ke vzbuzení omylu, neboť mezi oklamáním a poškozením musí býti příčinná souvislost, takže omyl vyvolaný oklamáním musí býti prostředkem poškození (možného a zamýšleného), kdežto druhá skutková podstata přichází v úvahu teprve, není-li této možnosti a tohoto úmyslu p o š k o d i t i.

Způsobilost jednání pachatelova k oklamání lze podle ustálené právní nauky i praxe zrušovacího soudu pojmově vyloučiti jen tehdy, bylo-li k oklamání užito prostředku, kterým nemůže býti zamýšlené oklamání způsobeno nikdy za žádných okolností; tedy prostředku úplně a bezpodmínečně (in abstracto) nezpůsobilého. Stačí proto povšechná možnost oklamání, stejně jako dostačuje povšechná možnost škody. Při napodobení nebo zfalšování veřejné listiny sejde tedy na tom, že listině (napodobené) nebo určitému jejímu obsahu (ve kterém byla nepovolně změněna a tak zfalšována) bylo propůjčeno zdání, že listina sama nebo údaj, kterého se právě týká zfalšování, pochází od veřejného úřadu

k tomu povolaného. O abstraktní nemožnosti listiny napodobené nebo zfalšované působiti dojmem listiny (nebo určité relevantní její části) veřejným úřadem vystavené může býti řeč jen tehdy, je-li už povšechnou povahou listiny, jež byla napodobena, nebo jejího obsahu, jehož svémocnou změnou byla zfalšována, tedy *absolutně* vyloučen dojem takového původu jakožto účinek pachatelem zločinu podle § 199 d) i přestupku podle § 320 f) tr. z. chtěný. Naproti tomu pouhá nezpůsobilost přivoditi *in concreto* omyl pachatelem zamýšlený nevylučuje zločin podle § 199 d) a ovšem také ne přestupek podle § 320 f) tr. z. Podle ustálené judikatury tohoto zrušovacího soudu jde o konkrétní nezpůsobilost prostředku, záležela-li příčina pachatelova neúspěchu (nedosažení uvedení v omyl) jediné ve způsobu, jak provedl svůj čin, případně v konkrétní činnosti těch osob, jež měly býti uvedeny v omyl (čís. 3616, 4131, 4599 a j. Sb. n. s.). Jen pod tento pojem spadá proto zvláště také okolnost, zda padělání listiny bylo provedeno s menší či větší dovedností a obratností.

Napadený rozsudek spočívá na nesprávném použití zákona, ať už tato vada byla zaviněna tím, že si neuvědomil zásadu, že jen abstraktní nezpůsobilost padělku vylučuje podvod podle § 199 d) tr. z. — ale také přestupek podle § 320 f) tr. z. — nebo že si mylně vykládá a rozlišuje pojmy »abstraktní a konkrétní nezpůsobilost prostředku k oklamání«. Svými vývody zjišťuje nalézací soud sám — třeba snad nevědomky — jen konkrétní nezpůsobilost a nedovozuje, že falšování už podle své povšechné povahy nemohlo za žádných okolností vyvolati omyl, že připsaný text pochází od úřadu.

Je jasno, že i v úředních listinách mohou se vyskytnouti chyby, aniž činily listinu tu nebo její část chybou stíženou neplatnou nebo na první pohled podezřelou, že je zfalšována, a že může býti obzvláště i pravopisná chyba přehlédnuta orgánem pas kontrolujícím, na příklad prohlížejícím pas jen zběžně nebo také na místě málo osvětleném. Stejně tak je zde nepochybně možnost, že unikne pozornosti tohoto orgánu, zvláště nekoná-li nebo nemůže podle poměrů a okolností konati prohlídku důkladně, ta okolnost, že označení země není napsáno také francouzsky, je také možno, že není osobě, k jejímuž oklamání bylo použito pasu, třeba i úřednímu orgánu, známo, že označení země musí býti psáno také francouzsky. Není také něčím zcela neobvyklým opravení nebo doplnění textu veřejné listiny, ať strojem nebo ručně psaného, jiným inkoustem, použitým buď pisatelem textu samým nebo jinou osobou (aprobantem), takže nelze tvrditi, že použití jiného inkoustu v části textu pasu vylučuje předem pravost této části textu, tím méně zdání pravosti, jež mu chtěl pachatel propůjčiti svémocnou změnou. Z těchto úvah je patrné, že vady v provedení falšování rozsudkem zjištěné, tedy už sama vlastnost prostředku *in concreto* použitého, nebyly takové, aby použitím souzeného zfalšovaného pasu za žádných okolností nemohlo býti dosaženo oklamání. Není tedy falšování, o něž jde, absolutně nezpůsobilým prostředkem, neboť je postřehnutelné jen při pozorném a svědomitém výkonu prohlídky pasu a tedy neuskutečnění úmyslu pa-

chatelova závisí na konkrétní činnosti jednotlivců, kteří měli býti uvedeni v omyl.

Nemůže býti pochybnosti o tom, že změna, kterou provedl obžalovaný v cestovním pasu H. T., připsav do něho inkoustem, byť i jiným, než jakým byl psán ostatní text, slova: »Německo-Deutschland«, třeba bez označení této země ve francouzském jazyku a s pravopisnou chybou, měla povšechnou způsobilost přivoditi zdání, že zfalšovaný údaj pochází od úřadu, jímž byl vystaven pas, obsahující jinak oficiální data, že tedy pas má platnost i pro Německo, a vzbuditi tak důvěru v pravost této veřejné listiny v celém obsahu, když se stalo souzené padělání na listině vystavené skutečně veřejným úřadem k tomu podle zák. čís. 55/1928 Sb. z. a n. povolaným na úředním formuláři a, jak je patrné z pasu ve spisech založeného, přímo v rubrice: »země, pro které je cestovní pas platný« pod uvedením zemí, pro které byl skutečně platně vystaven, nehledě ani k tomu, že také rukopis, jímž byla změna provedena, není nijak nápadně odchylný od rukopisu, jímž byl oficiálně vyplněn text pasu.

Totéž, co bylo uvedeno o možnosti uvedení v omyl, platí i o možnosti vzniku škody. Již v rozhodnutí čís. 2327 Sb. n. s. byla podrobně doličena způsobilost padělání pasu cestovního svémocným připsáním země, pro niž pas platí, k poškození práva státu na evidenci a kontrolu cestování do ciziny. K důvodům tam uvedeným, na něž se poukazuje, se podotýká, že i podle zákona z 29. března 1928, čís. 55 Sb. z. a n., jest označení zemí, pro které pas platí, podstatnou náležitostí pasu (§ 3) a že úřad může odepřít cestovní pas z důvodů uvedených v § 7 zák.

Vyloučil-li tedy nalézací soud skutkovou podstatu zločinu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. a uznal-li obžalovaného vinným jen přestupkem podle § 320 f) tr. zák. z důvodu, pro který souzený skutek nepřestává býti zločinem podle §§ 197, 199 d) tr. zák., podřadil skutek ten jen mylným výkladem zákona pod ustanovení zákona, které se k němu nevztahuje, a zavinil tím zmatek podle čís. 10 § 281 tr. ř., uplatněný stížností.

Následkem uvedeného právně mylného posouzení, pro něž neshledal nalézací soud v souzeném skutku podstatu zločinu podle § 199 d) tr. z. již po stránce objektivní, nezabýval se pak soud vůbec subjektivní stránkou činu obžalovaného a nezjistil skutkové předpoklady pro závěr o poškozovacím úmyslu obžalovaného, zejména se nevyjádřil o jeho doznání, že mu T. sdělil, že potřebuje a použije pasu zfalšovaného k cestě do Německa. Zjištěním, že majitel pasu T. ho použil k výkazu pohraniční strážní při přechodu hranic, je naplněna náležitost poškozovacího úmyslu na straně tohoto, věděl-li, že pas je padělán, po př. dal-li jej zfalšovati právě proto, aby se jím vykázal u pohraničních úředních orgánů a tak prostředkem omylu vzbuzeného u těchto orgánů o pravosti zfalšovaného textu poškodil stát na jeho právu uvedené již kontroly a evidence přímým zmařením účelu, jež sleduje státní správa vydáváním pasů a touto kontrolou (totiž znemožnění cesty do určité země osobám z důvodů uvedených v § 7 zák. č. 55/1928 Sb. z. a n.). Poněvadž však v souzeném případě provedl obžalovaný zfalšování pasu, aniž ho sám použil, takže

přichází v úvahu jen jako spolupachatel a spolupachatelství předpokládá spolučinnost při provedení trestného činu u vědomém spolupůsobení s jiným (v souzeném případě s osobou, jež použila pasu, čímž byl teprve čin dokonán) a ve stejném zlém úmyslu — tedy v úmyslu poškozovacím — je nutno zjistiti předpoklady pro úsudek o poškozovacím úmyslu obžalovaného zvláště, tedy zejména, bylo-li obsahem vzájemného srozumění obou spolupachatelů i použití pasu jeho majitelem za účelem poškození řečeného již státního práva.

Čís. 5734.

Súd, ukladajúci odpovednému redaktorovi a vydavateľovi uverejnenie rozsudku podľa § 7, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n., nesmie sa odchýliť od rozkazujúcich ustanovení, ktoré má o čase a spôsobe uverejnenia § 8 cit. zákona.

Rozhodujúc o návrhu žalobcu na zastavenie vydávania periodického tlačiva pro nesplnenie povinnosti uverejniť rozsudok (§ 9, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n.), súd má len skúmať, či odpovedný redaktor a vydavateľ objektívne splnili uloženú im povinnosť alebo nie; na subjektívne ich presvedčenie o tom hľadeť nemôže.

Uverejnenie, ktoré sa stalo iným než zákonom predpísaným spôsobom, nie je splnením zákonnej povinnosti a treba ho rovnako považovať za dôvod pre zastavenie tlačiva ako neuverejnenie vôbec.

(Rozh. zo dňa 31. októbra 1936, Zm III 486, 487/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti K. S. pre prestupok zanedbania povinnej pečlivosti uznal opravný prostriedok generálnej prokuratúry pre zachovanie právnej jednotnosti základným a vyslovil, že 1. rozsudkom krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júna 1935, č. j. Tl XII 318/34-29, bol porušený zákon v ustanovení § 8 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n.; 2. usnesením krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. marca 1936, č. j. Tl XII 218/24-40, a usnesením vrchného súdu v Bratislave zo dňa 21. apríla 1936, č. j. Ts I 55/36-46, bol porušený zákon v ustanovení § 9, odst. 1 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n. so zreteľom na ustanovenia § 7, odst. 1 a § 8 tohoto zákona.

Dôvody :

Rozsudkom krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júna 1935, č. j. Tl XII 218/34-29, bol obžalovaný K. S. odsúdený pre prestupok zanedbania povinnej pečlivosti podľa § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n.